

NÄTPUBLICERING SOM KULTURARVSPRODUKTION

Fredrik Skott

fredrik.skott@sprakochfolkminnen.se

NATUREN FÖR MIG | VARDAGSMAGI | HALLOWEEN
HUSDJUR | HEMMET | BILAR OCH BILISM | MITT LIV I
GÖTEBORG | VARDAGSLIV UNDER ANDRA VÄRLDSKRIGET
FIKA | BEGRAVNINGAR OCH MINNESMÄRKEN | STUDENTEN
SAMLANDE OCH SAMLINGAR

”DET SÄGES HÄR IFRÅN, ATT JAG EJ ÖNSKAR
OFFENTLIGGÖRANDET AV MINA BERÄTTARES NAMN,
EMEDAN JAG OFTAST UTAN DERAS VETSKAP UPPTECKNAT
DERAS BERÄTTELSE, OCH DE SKULLE TROLIGEN BLI
HÖGST MISSLYNTA OM DE I FRAMTIDA NOTISER ELLER
BÖCKER FIGURERADE MED SINA NAMN”.

(VFF 613)

”JAG HAR LÄMNAT DETTA MEDDELANDE PRIVAT, EMEDAN
JAG INTE PÅ NÅGOT VILLKOR VILL HA MITT NAMN NÄMNT I
SAMBAND MED UPPGIFTER OM DESSA PERSONERS
ÅTGÄRDER ... DE ANHÖRIGA SKULLE SÄKERT TA MYCKET
ILLA UPP, OM DE VISSTE ATT JAG DRAGIT FRAM DENNA
GAMLA HISTORIA”.
(DAGF 269C)

”INGENTING AV ARKIVETS SAMLINGAR FÅR AVSKRIVAS OCH
PUBLICERAS I ORTSTIDNINGAR. OM NÅGOT EVENTUELLT
KOMMER ATT TRYCKAS, SKER DET I VETENSKAPLIGA
ARBETEN. DETTA ÄR JU NÅGOT HELT ANNAT”.

(Johan Kalén, 1930-talet).

”NI BEHÖVER INTE VARA RÄDD FÖR ATT UPPTECKNINGARNA
SKALL KOMMA UNDER OBEHÖRIGAS ÖGON.
DET KOMMER VI ATT SE TILL!”

(Julius Ejdestam, 1971)

"VILKA EGENSKAPER ANSEES VARA
UTMÄRKANDE FÖR TATTARE? KÄNNER
NI TILL KONKRETA EXEMPEL PÅ DERAS
HÄFTIGHET, VÅLDSAMHET, LÖMSKHET,
OÄRLIGHET, FEGHET, LÖSAKTIGHET,
ORENLIGHET, OSEDLIGHET,
LÖGNAKTIGHET, ARBETSSKYGGHET,
LÄTTJA, FLYTTNINGSLUST ETC?"

(Nordiska museet, frågelista 78:
Tattare, 1942).

NORDISKA MUSEET
Stockholm Ö
-
Etnologiska
undersökningen

Frågelista 78

TATTARE

I alla svenska bygder har man i större eller mindre utsträckning stiftat bekantskap med ett folkelement, som brukar benämnas tattare. Folklivsforskningen vill med denna frågelista erhålla material, som kan belysa dessa människors livsföring.

Benämning

Vilka benämningar på tattare känner Ni till från Edra trakter: skojare, fanter, krämare, kältringar, tavringer, tattare etc.? Hur brukade de benämna sig själva: vandringsfolket, häradsfolket eller med släktnamn?

Har det förekommit, att man kallat tattare för finnar? Eller menas i Eder bygd med finnar alltid personer från Finland eller någon finntrakt i Sverige?

Tattare och zigenare

Hur åtskiljer man zigenare och tattare? Användas benämningarna omväxlande eller är det två olika slags folk? Anser man tattare vara släkt med zigenarna? Bruka de följa zigenarna? Har man brukat säga att tattare är en blandning mellan zigenare och ortsbefolkningen?

Utseende och egenskaper

Äro tatterna mörka, ljusa eller förekommer bland dem typer av såväl det ena som det andra slaget? Sker fortplantningen främst inom deras egna led eller blandas de ofta med ortsbefolkningen? Bruka de blandas med zigenare, finnar eller andra element?

Vilka egenskaper anses vara mest utmärkande för tattare? Känner Ni konkreta exempel på deras häftighet, våldsamhet, lömskhet, oärlighet, tjuvaktighet, feghet, lösak-

”WHO CONTROLS THE PAST’, RAN THE PARTY SLOGAN,
’CONTROLS THE FUTURE: WHO CONTROLS THE PRESENT,
CONTROLS THE PAST”.

George Orwell
Nineteen eighty-four. A Novel.